

Tilsynsrapport

1 Innledning

Finanstilsynet gjennomførte tilsyn i Gjensidige Pensjonsforsikring AS (heretter Gjensidige Pensjonsforsikring) 5., 6. og 7. desember 2023. Formålet med tilsynet var gjennomgang av foretakets system for styring og kontroll, herunder overordnet styring og kontroll, kapitalforvaltningsområdet, forsikringsområdet, kundebehandlingsområdet og tekniske avsetninger, samt risikoeksponering og kapitalisering.

Til grunn for tilsynsrapporten ligger Finanstilsynets foreløpige rapport av 3. april 2024 og styrets svar av 20. juni 2024. Finanstilsynets merknader etter tilsynet framkommer nedenfor.

2 Finanstilsynets oppsummering

2.1 Hovedpunkter

- Finanstilsynet vurderer foretakets solvenskapitaldekning som lav. Finanstilsynet stiller spørsmål ved fastsatt nivå for solvenskapitaldekningen hvor foretaket skal vurdere tiltak.
- Finanstilsynet legger til grunn at styret og ledelsen jevnlig vurderer om organisering av kontrollfunksjonene er hensiktsmessig og sikrer at kontrollfunksjonene har tilstrekkelig kompetanse om forhold som er særegent for livsforsikringsvirksomhet. Finanstilsynet legger til grunn at styret løpende sikrer at kontrollfunksjonene har tilstrekkelige ressurser.
- Finanstilsynet ber styret revurdere den valgte balansen mellom risiko i underporteføljer i kollektivporteføljen, sett i forhold til bufferkapitalen, og foretakets risiko.
- Finanstilsynet legger til grunn at foretakets varslede endringer knyttet til produktstyring og investeringsrådgivning er gjennomført innen utgangen av første kvartal 2025.

•

•

3 Finanstilsynets merknader

3.1 Risikonivå og kapitalisering

Finansiell stilling

Finanstilsynet konstaterte i foreløpig rapport at Gjensidige Pensjonsforsikring hadde den klart laveste solvenskapitaldekningen av alle livsforsikringsforetak i 2023. Finanstilsynet påpekte at

solvenskapitaldekningen ble betydelig redusert i fjerde kvartal 2023. Finanstilsynet vurderte foretakets solvenskapitaldekning som lav. Finanstilsynet registrerte videre at foretakets solvenskapitaldekning per 31. desember 2023 var lavere enn nivået hvor foretaket etter sine interne retningslinjer skal vurdere tiltak. Finanstilsynet ba styret redegjøre for fallet i foretakets solvenskapitaldekning og gjennomførte tiltak.

Det følger av styrets svar at fallet i solvenskapitaldekningen i fjerde kvartal 2023 skyldes flere faktorer, men at den viktigste enkeltfaktoren var økte avsetninger til barneuførepensjon. Styret opplyser at det behandlet foretakets solvens og tiltak i en egen styresak i januar 2024. Finanstilsynet registrerer at styret blant annet diskuterte behovet for kapitaltilførsel fra eier, men at styret besluttet å avvente tiltak da prognosene viste at solvenskapitaldekningen ville øke i 2024 særlig på grunn av positive regnskapsresultater. Finanstilsynet registrerer at foretakets solvenskapitaldekning har økt noe i 2024 og nå overstiger interne kapitalmål, men påpeker at Gjensidige Pensjonsforsikring per 30. september 2024 fortsatt har den klart laveste solvenskapitaldekningen av alle livsforsikringsforetak. Finanstilsynet vurderer foretakets solvenskapitaldekning som lav.

Foretakets solvenskapitaldekning økte markert i første kvartal 2022. Det følger av mottatt dokumentasjon at dette blant annet skyldtes virkningene av økt rentenivå og endrede forutsetninger om flytting. Finanstilsynet registrerte at denne økningen i solvenskapitaldekningen la grunnlaget for et betydelig utbytte for 2022. Finanstilsynet ga samtykke til utbetaling av utbytte, men vurderte at foretakets kapitalmål var lavt, og stilte spørsmål ved om målet i tilstrekkelig grad tar høyde for endringer i forutsetninger om forventet fortjeneste og andre forhold som er sentrale i solvensberegningene for investeringsvalgporteføljen. Finanstilsynet vurderte i foreløpig rapport at det var betydelig usikkerhet knyttet til beregningen av foretakets tekniske avsetninger og kapitalkrav.

Styret framhever i sitt svar at det er kjent med usikkerheten knyttet til estimer for framtidig fortjeneste, men mener at usikkerheten i mindre grad påvirker solvenskapitaldekningen siden både tellende kapital (teller) og solvenskapitalkravet (nevner) påvirkes. Styret påpeker at sensitivitetsberegninger knyttet til avgangsrate og endringer i framtidig fortjeneste viser begrenset effekt på solvenskapitaldekningen. Styret viser til at investeringsvalgporteføljen dominerer foretakets balanse og vurderer at denne porteføljen krever mindre overskuddskapital enn kundeporteføljer med garantier. Finanstilsynet oppfatter at styret vurderer at foretakets sensitivitets- og scenarioanalyser samt kapitaltiltak som vurderes å være relativt raskt tilgjengelig, viser at foretakets kapitalmål er tilstrekkelig.

Finanstilsynet stiller fortsatt spørsmål ved fastsatt nivå for solvenskapitaldekningen hvor foretaket skal vurdere tiltak. Finanstilsynet tar imidlertid til etterretning at styret har økt nivået for solvenskapitaldekningen hvor utbytte kan vurderes.

3.2 Styring og kontroll

3.2.1 Overordnet styring og kontroll

3.2.1.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Risikostrategi mv.

Risikoappetitt og risikotoleransegrenser (risikoappetittrammeverket)

Finanstilsynet registrerte at styret fastsetter et risikoappetittrammeverk, men at det ikke var integrert i et formelt styrende dokument. Finanstilsynet stilte i foreløpig rapport spørsmål om risikoappetittrammeverket bør integreres i en risikostrategi som legger overordnede føringer for risikonivået i foretaket.

Finanstilsynet tar til etterretning at fra 2024 er risikorammeverket utarbeidet som et eget styrende dokument som også inkluderer risikostrategi.

Foretakets risikoappetittrammeverk bør dekke alle vesentlige risikoer (dekke foretakets samlede risikoprofil). Finanstilsynet stilte i foreløpig rapport spørsmål ved om finansielle risikoer i tilstrekkelig grad ble dekket i foretakets risikoappetittrammeverk utover mål for samlet

solvenskapitaldekning. Finanstilsynet stilte videre spørsmål ved om foretakets forsikringsrisikoer ble dekket på en helhetlig måte. Finanstilsynet oppfattet at foretakets risikoovervåking var noe fragmentert med hovedfokus på operasjonelle og strategiske risikoer. Dette var også Finanstilsynets inntrykk ved forrige stedlige tilsyn. Finanstilsynet registrerte at kapitalkravet for operasjonell risiko, som foretaket i ORSA-prosessen har vurdert som rimelig, utgjør en liten del av foretakets samlede kapitalbehov, og foretaket har ikke vurdert at det er et kapitalbehov knyttet til foretakets strategiske risikoer. Finanstilsynet stilte derfor spørsmål ved om risikoappetitrammeverket i tilstrekkelig grad var tilpasset foretakets risikoprofil.

Det følger av styrets svar at foretakets nye risikorammeverk inkluderer samtlige av risikokategoriene som inngår i foretakets risikoprofil. Styret framhever vider at fokuset på forsikrings- og finansiell risiko er økt også i risikorapporteringen til styret slik at rapporten nå omfatter foretakets samlede risikoprofil. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Finanstilsynet kunne ikke se at bærekraftsrisiko var inkludert i foretakets etablerte risikoappetitrammeverk. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret redegjøre for eventuelle planer for å inkludere bærekraftsrisiko i risikoappetitrammeverket.

Det følger av styrets svar at bærekraftsrisiko er en integrert del av risikorammeverket som nå er vedtatt, og at dette innebærer at risikoappetitvurderinger knyttet til bærekraft inkluderes i definerte risikoområder og beskrives og følges opp gjennom de detaljerte risikorammene. Finanstilsynet tar til etterretning at styret vil vurdere å inkludere flere bærekraftselementer ved neste revidering av sin risikoappetit.

Kapital- og beredskapsplan mv.

Det fulgte av foretakets "Kapitalstyringspolicy" at tiltakssonene er fastsatt ut fra en forenklet modell som gjengir hvor mye overskuddskapital (tellende ansvarlig kapital minus solvenskapitalkrav) foretaket bør ha i dag for å tåle: kjent regulatorisk usikkerhet, organisk vekst, kortsiktige svingninger i kapitaloverskuddet som følge av endringer i makroøkonomiske forhold, resultat usikkerhet (herunder forsikringsrisiko), effekt av tapsabsorberende evne av utsatt skatt. Det framgår at nivå for målsatt solvenskapitaldekning skal testes og vurderes i ORSA. Finanstilsynet registrerte at foretaket i sin ORSA-prosess gjør ulike analyser, men vurderte at det i ORSA-rapporten i liten grad var gjort vurderinger av hva resultatene av analysene innebærer, herunder om etablerte kapitalmål og beredskapstiltak er hensiktsmessige. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret redegjøre for foretakets prosess for å fastsette forsvarlige kapitalmål, herunder utbyttepolitikk.

Det følger av styrets svar at styret i 2024 har gjennomført en ekstraordinær revisjon av alle styregodkjente styrende dokumenter, og at endringene blant annet innebærer at foretakets "kapitalstyringspolicy" er inkludert i et nytt styrende dokument ("Styrepolicy for styring av finansiell risiko"). Styret opplyser at kapitalmål, utbyttepolitikk og handlingsregler vil vedtas minst årlig gjennom dette dokumentet basert på styrets risikoappetit og risikovurderinger gjennomført i ORSA-prosessen. Styret redegjør i sitt svar nærmere for vurderinger i ORSA. Styret opplyser at behandlingen av det styrende dokumentet ofte legges til samme styremøte som behandling av ORSA. Det følger videre av styrets svar at foretaket framover vil forbedre dokumentasjonen i ORSA av konklusjoner vedrørende kapitalsonene og utbyttepolitikk. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Det fulgte av foretakets tidligere "Kapitalstyringspolicy" at formålet med foretakets beredskapsplaner er å ha en gjennomtenkt prosess og liste av mulige tiltak, men ikke en "endelig, fast oppskrift". Finanstilsynet registrerte at foretakets liste over virkemidler var kortfattet og heller ikke knyttet til ulike beredskapssoner. Finanstilsynet vurderte i foreløpig rapport at tiltakene ytterligere bør konkretiseres for å sikre god beredskap.

Det følger av styrets svar at styret mener at det viktigste i en kapitalberedskapsplan er å ha en rekke kapitaltiltak tilgjengelig, samt å vite effekten av de ulike tiltakene. Finanstilsynet registrerer at styret uttaler at foretaket til enhver tid vil følge gjeldende regler og tilpasse seg eventuelt nye krav for gjenoppretningsplaner som blir vedtatt som en del av Solvens II-rammeverket. Finanstilsynet legger til grunn at tiltakene ytterligere konkretiseres for å sikre god beredskap.

Finanstilsynet la i sitt svar på foretakets søknad om utdeling av utbytte, til grunn at foretaket ved beslutningen om utbetaling av et stort utbytte til morselskapet har vurdert at foretaket har gode og effektive beredskapstiltak som kan iverksettes ved fall i solvenskapitaldekningen. Foretaket bør kartlegge mulig effekt av det enkelte tiltak. Finanstilsynet registrerte at det følger av styrende dokumenter at effekten av virkemidlene skal omtales i foretakets ORSA. Finanstilsynet kunne ikke se at dette klart fulgte av mottatte ORSA-rapporter for 2022 og 2023. For eksempel klargjør foretaket ikke effekten av å endre aktivisasammensetning med dagens kollektivportefølje med svært lav risiko.

Styret redegjør i sitt svar for de kortsiktige og mest relevante tiltakene og effekten av disse. Finanstilsynet registrerer at foretaket i en stresset situasjon vil rette en forespørsel til eier om kapitaltilskudd. Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket vil tydeliggjøre i ORSA hvilke av kapitaltiltakene som er mest aktuelle og de vurderinger som er gjort av de ulike tiltakene.

3.2.1.2 Organisering og ansvarsforhold

Generelt om utkontraktering

Finanstilsynet har mottatt "Group policy on outsourcing" vedtatt av styret og "Instruks for utkontraktering" vedtatt av daglig leder. Det følger av førstnevnte konsernretningslinjer at daglig leder minst årlig skal rapportere til styret om inngåtte utkontrakteringsavtaler. Det følger videre av instruksene at risikovurdering av den utkontrakterte virksomheten skal oppdateres minst årlig. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret redegjøre for rapporteringen til styret om utkontraktert virksomhet.

Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at en særskilt gjennomgang av utkontraktert virksomhet ikke har blitt gjort regelmessig. Styret framhever imidlertid at styret blant annet har fått oversikt over utkontraktert virksomhet gjennom de årlige kvalitative Solvens II-rapportene. Det følger av styrets svar at foretakets administrasjon presenterte en oversikt over utkontraktert virksomhet med tilhørende risikovurdering for styret i mai 2024. Finanstilsynet tar til etterretning at framover vil nye avtaler bli presentert for styret kvartalsvis i tillegg til en årlig helhetlig oversikt og tilhørende vurdering av utkontraktering fra foretaket.

Uavhengige kontrollfunksjoner mv.

Utkontraktering til morforetaket

Finanstilsynet registrerte at alle foretakets kontrollfunksjoner i andrelinjen er utkontraktert til Gjensidige Forsikring ASA. Finanstilsynet la til grunn at styret og ledelsen jevnlig vurderer om en slik organisering er hensiktsmessig, jf. at virksomheten er i løpende utvikling og at en rekke andre oppgaver også er utkontraktert til morforetaket, noe som kan gi opphav til interessekonflikter. Finanstilsynet framhevet videre behovet for å sikre at kontrollfunksjonene har tilstrekkelig kompetanse om forhold som er særegent for livsforsikringsvirksomhet. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret redegjøre for sin siste vurdering av utkontraktering av foretakets kontrollfunksjoner.

Styret viser i sitt svar til styresak om utkontraktering som inkluderer vurderinger av interessekonflikter og kompetanse ved utkontraktering av kontrollfunksjoner i andrelinjen. Styret vurderer at det er mer hensiktsmessig å benytte konsernfunksjonene enn å bygge opp egne enheter eller alternativt å kjøpe tjenestene eksternt. Styret viser til at morforetaket er en betydelig leverandør av livsforsikring, og at andrelinjefunksjonene derfor har kompetanse om livsforsikring. Finanstilsynet bemerker at livsforsikringsprodukter som et skadeforsikringsforetak ikke kan tilby, er basert på et eget regelverk og at produktene representerer en annen risiko enn skadeforsikring. Finanstilsynet vurderer at livsforsikring krever egen kompetanse og legger til grunn at styret sikrer at andrelinjefunksjonene har slik kompetanse. Finanstilsynet legger til grunn at styret og ledelsen jevnlig vurderer om organisering av kontrollfunksjonene er hensiktsmessig og sikrer at kontrollfunksjonene har tilstrekkelig kompetanse om forhold som er særegent for livsforsikringsvirksomhet.

Generelt om ressurser og oppgaver

Finanstilsynet viste under sitt tilsyn i 2018 til at kontrollfunksjonene gjennomgående hadde en begrenset stillingsbrøk i foretaket, og ba om styrets vurdering av om ressursnivået for den enkelte

kontrollfunksjon var tilfredsstillende. Styret anså at en sterk og kompetent utøvende funksjon lettet arbeidet til kontrollfunksjonene og dermed forsvarte ressursbruken. Finanstilsynet understreket at førstelinjen ikke kan overta andrelinjens ansvar, og merket seg at styret ville gjøre en ny helhetlig vurdering av ressursbehovet og organiseringen av kontrollfunksjonene. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret redegjøre for hva som er gjort for å styrke kontrollfunksjonene etter tilsynet i 2018.

Det følger av styrets svar at etter 2018 ble kapasiteten i andrelinjen noe økt, i tillegg til at det ble etablert en kontrollfunksjon i førstelinjen for å styrke foretakets internkontroll. Finanstilsynet registrerer fra styrets svar at ressursene i andrelinjen er økt i 2024. Styret framhever at i samtlige av andrelinjefunksjonene er det nå dedikerte personer (en eller flere) som utfører hoveddelen av oppgavene. Finanstilsynet legger til grunn at styret løpende sikrer at kontrollfunksjonene har tilstrekkelige ressurser. Se også punktene nedenfor.

Risikostyringsfunksjonen

Det fulgte av stillingsbeskrivelsen for leder av foretakets risikostyringsfunksjon ("Risk Manager") at Risk Manager skal ha hovedfokus på strategisk- og operasjonell risiko. Risk Manager skulle videre følge opp risikoappetitt for andre risikoer, men Finanstilsynet oppfattet at hovedansvaret for overvåking av forsikringsrisiko og finansiell risiko var tillagt en annen enhet i gruppens risikostyringsfunksjon. I Finanstilsynets foreløpige rapport etter stedlig tilsyn i 2018 viste Finanstilsynet til ovennevnte og ba foretaket redegjøre for hvordan det sikrer helhetlig risikostyring. Finanstilsynet registrerte i den endelige tilsynsrapporten at styret ville vurdere å tydeliggjøre ansvaret samt vurdere behovet for økte ressurser. Finanstilsynet understreket der viktigheten av at risikostyringsfunksjonen gjennomfører helhetlig og uavhengig risikoovervåking. Finanstilsynet skrev i foreløpig rapport etter nåværende tilsyn at Finanstilsynet fortsatt hadde en klar oppfatning av at risikostyringsfunksjon i hovedsak overvåket strategisk- og operasjonell risiko. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret redegjøre for tilpasninger/endringer som ble gjort i etterkant av Finanstilsynets endelige tilsynsrapport i 2018 for å sikre helhetlig risikoovervåking i foretakets andrelinje.

Det følger av styrets svar at det fra 2024 foreligger et styregodkjent risikorammeverk som også danner grunnlag for risikorapporteringen i virksomheten, og at dette rammeverket inkluderer både overordnet "risikostatement", detaljert risikoappetitt for hver av de fire risikoområdene i foretakets risikounivers, i tillegg til detaljerte risikorammer. Finanstilsynet registrerer at andrelinjefunksjonene følger opp de detaljerte risikorammene, og fra og med første kvartal 2024 rapporterer en samlet status for de fire risikoområdene til styret og ledelsen i den kvartalsvise Risiko- og kapitalrapporten. Finanstilsynet tar til etterretning at styret nå vurderer at foretakets risikoovervåking og -rapportering er helhetlig.

Det fulgte av Risk Managers stillingsbeskrivelse at dette utgjorde en 50 prosent stilling. Finanstilsynet hadde videre mottatt "Avtale om leveranse av: Risk and Capital Management, herunder Risk Manager", hvor det framgikk at samlet leveranse utgjorde 1,3 årsverk. I vedlegg til avtalen fulgte oversikt over oppgaver og prosesser. Finanstilsynet oppfattet at flere av disse oppgavene ikke var andrelinjeoppgaver. Finanstilsynet vurderer at foretaket bør ha separate avtaler for førstelinje- og andrelinjeoppgaver. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport styret redegjøre for hvor stor del av oppdraget som vurderes å være å utøve andrelinjekontroll av foretakets risikoer.

Det følger av styrets svar at fra 2024 omfatter risikostyringsfunksjonens oppgaver utelukkende andrelinjeoppgaver. Styret opplyser at i tråd med oppdatert tjenestenivåavtale vil risikostyringsfunksjonens ressursbruk framover utgjøre 2,35 årsverk og overvåkingen vil omfatte alle risikokategorier i foretakets risikounivers, med støtte fra aktuarfunksjonen (forsikringsrisiko), konsernsikkerhetsfunksjonen (IKT-risiko) og compliancefunksjonen (etterlevelsesrisiko). Finanstilsynet legger til grunn at styret sikrer at risikostyringsfunksjonen utfører andrelinjeoppgaver.

Aktuarfunksjonen

Konsernets aktuarfunksjon bestod av fem medarbeidere hvor 30 prosent av ett årsverk utgjorde oppgaver knyttet til utøvelse av aktuarfunksjonen for Gjensidige Pensjonsforsikring. Leder av enheten var også leder av aktuarfunksjonen i Gjensidige Pensjonsforsikring. Finanstilsynet oppfattet det slik under tilsynet at ingen medarbeidere i enheten hadde et spesialansvar for Gjensidige Pensjonsforsikring, men at flere av medarbeiderne var involvert i oppdraget. Finanstilsynet framhevet i foreløpig rapport betydningen av at aktuarfunksjonen har inngående kunnskap om aktuelle metoder og problemstillinger for livsforsikringsforetak. Finanstilsynet ba om styrets vurdering av aktuarfunksjonens ressurser og kompetanse.

Det følger av styrets svar at sammensetning av teamet i konsernets aktuarfunksjon som har ansvaret for Gjensidige Pensjonsforsikring har vært stabil over tid og at dette har bidratt til akkumulering av kompetanse. Styret framhever at enkelte personer i aktuarfunksjonen med ansvaret for Gjensidige Pensjonsforsikring har jobberfaring fra livsforsikring eller modellering og validering av generatorer av økonomiske scenarier. Finanstilsynet tar til etterretning fra styrets svar at ressurser i konsernets aktuarfunksjon til oppfølging av Gjensidige Pensjonsforsikring vil styrkes i ny SLA-avtale, og at aktuarfunksjonen planlegger å styrke kunnskap om aktuelle problemstillinger gjennom kompetansehevende tiltak.

Finanstilsynet registrerte at Gjensidige Pensjonsforsikring betalte ut et betydelig utbytte for 2022 som markert reduserte foretakets solvenskapitaldekning. Finanstilsynet oppfattet at foretakets aktuarfunksjon ikke ble konsultert i denne prosessen. Finanstilsynet stilte i foreløpig rapport spørsmål ved at aktuarfunksjonen ikke konsulteres om forsvarligheten av et betydelig utbytte.

Styret viser i sitt svar til at aktuarfunksjonen skal bidra til effektiv gjennomføring av systemet for risikostyring og at aktuarfunksjonen har utført denne oppgaven blant annet gjennom å vurdere usikkerheten i tekniske avsetninger gjennom sensitivitetstesting av enkelte parametere. Styret påpeker at selv om aktuarfunksjonen ikke konsulteres direkte ved egenvurdering av framtidig kapitalbehov, fungerer aktuarfunksjonens rapport som en integrert del av ORSA-prosessen. Finanstilsynet mener at aktuarfunksjonen burde vært konsultert når det ble besluttet å utbetale et betydelig utbytte som blant annet var begrunnet i økt solvenskapitaldekning som følge av endrede forutsetninger for beregning av tekniske avsetninger.

Etterlevelsesfunksjonen

Finanstilsynet registrerte i foreløpig rapport at etterlevelsesfunksjonen formelt utgjorde 0,5 årsverk. Funksjonen var også etterlevelsesansvarlig etter hvitvaskingsloven § 35 og personvernombud i foretaket. Det var uklart for Finanstilsynet hvor stor del av stillingen som var knyttet til oppgaver som ikke omhandler kontroll av foretakets etterlevelse av antihvitvaskings- og personvernregelverket, men det ble under tilsynet opplyst at morforetakets etterlevelsesfunksjon bistår ved behov. Finanstilsynet vurderte i foreløpig rapport at ressursituasjonen til foretakets etterlevelsesfunksjon var på et kritisk lavt nivå og burde styrkes. Finanstilsynet ba om styrets vurdering av etterlevelsesfunksjonens ressursituasjon og konsekvensen dette har for funksjonens evne til å utføre sine oppgaver etter regelverket på en tilstrekkelig god måte.

Styret viser i sitt svar til at funksjonen nå vil utgjøre ett årsverk inklusive oppgavene som personvernombud og etterlevelsesansvarlig i henhold til hvitvaskingsloven samt kundeombud. Styret vurderer at etterlevelsesfunksjonens ressurser nå er tilfredsstillende sett i forhold til foretakets størrelse og kompleksitet. Finanstilsynet stiller fortsatt spørsmål ved om etterlevelsesfunksjonens ressurser er i samsvar med funksjonens tildelte arbeidsoppgaver.

I foreløpig rapport vurderte Finanstilsynet at etterlevelsesfunksjonen i løpet av de siste to årene har utført svært få etterlevelseskontroller der funksjonen selv utfører stikkprøver for å kontrollere etterlevelse. Finanstilsynet vist blant annet til at det i denne perioden ikke var gjort etterlevelseskontroller knyttet til investeringsrådgivning.

Styret skriver i sitt svar at det ikke anser at utførte kontroller er svært få, og viser til gjennomførte kontroller i 2023. Finanstilsynet oppfatter imidlertid at utførte kontroller i all hovedsak dekker regelverksområdene hvitvasking og personvern. Finanstilsynet registrerer at det kun er utført to kontroller under regelverksområdet virksomhetsstyring og god forretningsskikk, og kun én av disse

synes å innebære stikkprøvekontroller av etterlevelse. Finanstilsynet fastholder at det har vært svært få kontroller. Styret skriver at i lys av bedring i ressursituasjonen så er antall kontroller planlagt i 2024 økt og at det blant annet er planlagt to complianceundersøkelser på området investeringsrådgivning i 2024. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning og legger til grunn at styret sikrer at etterlevelselsesfunksjonen til enhver tid har tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre sine oppgaver innenfor fastsatte tidsfrister.

3.2.1.3 Måling av risiko

Egenvurdering av risiko og solvens (ORSA)

ORSA-retningslinjer – ekstraordinær ORSA

Finanstilsynet vurderte at foretakets kriterier for å vurdere om det bør gjennomføres en ekstraordinær ORSA-prosess bør konkretiseres. Finanstilsynet er av den oppfatning at kriteriene bør være knyttet til foretakets etablerte system for risikostyring, herunder risikoappetitrammeverket.

Styret viser i sitt svar til at det i foretakets "Styrepolicy for risikostyring og internkontroll" framgår at foretaket ved vesentlige endringer i risikoprofil skal gjennomføre en ekstraordinær ORSA-prosess. Styret mener at det må gjøres en kvalitativ vurdering før ekstraordinær ORSA iverksettes, og at kriteriene derfor ikke har blitt konkretisert. Finanstilsynet registrerer at styret vurderer at det kan være hensiktsmessig å konkretisere krav til når en ekstraordinær ORSA skal vurderes og at styret ved neste gjennomgang av retningslinjene vil revidere kriteriene for vurdering av ekstraordinær ORSA. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

3.2.2 Kapitalforvaltningsområdet

3.2.2.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Kapitalforvaltningsstrategi – Kollektivporteføljen

Kundeperspektivet

Styret bør i kapitalforvaltningsstrategien sikre at foretakets investeringer oppfyller forsvarlighetsprinsippet og at kundeporteføljer forvaltes i tråd med kundenes interesser.

I rapport etter tilsyn i 2018 vurderte Finanstilsynet at det ikke klart fulgte av foretakets investeringsstrategi hvordan ulike hensyn skulle vektlegges. Finanstilsynet framhevet at hensynet til kundens interesser bør dekkes i strategien. Finanstilsynet tok til etterretning at styret ville utdype hvordan hensynet til eier og kundene skulle vektlegges.

Finanstilsynet registrerte i foreløpig rapport at foretaket i investeringsstrategien for 2024 drøfter "grunnleggende utfordringer og avveininger" og at sentrale risikoparametere beregnes for de ulike underporteføljene, men det var fortsatt noe uklart for Finanstilsynet hvordan kundenes interesser konkret balanseres opp mot foretakets klare ønske om å skjerme egenkapitalen (styrets risikoappetitt). Finanstilsynet oppfatter styrets svar slik at styret mener at føringene i investeringsstrategien er tilstrekkelig. Det er fortsatt noe uklart for Finanstilsynet hvordan kundenes interesser konkret skal balanseres opp mot foretakets ønske om å skjerme egenkapitalen.

Finanstilsynet framhevet at med innføring av bufferfond fra 1. januar 2024 er forventningen at økt risikokapasitet skal komme kundene til gode, jf. Finanstilsynets likelydende brev til alle livsforsikringsforetak om pensjon og kundevern datert 15. desember 2023. Finanstilsynet påpeker i brevet at for at regelverksendringen skal være til fordel for kundene må forvaltningen av midlene justeres slik at forventet avkastning øker. I tilfelle av interessekonflikt mellom kunder og foretaket, skal hensynet til kundene gå foran. I brevet viser Finanstilsynet til at en betydelig andel av livsforsikringsforetakenes eiendeler er plassert i rentebærende verdipapirer, utlån og fordringer til amortisert kost. Finanstilsynet stiller i brevet spørsmål ved om en slik allokering av kundemidler er i kundens interesse. Finanstilsynet registrerer at Gjensidige Pensjonsforsikring over tid har vært foretaket med høyest andel rentebærende verdipapirer til amortisert kost.

I rapport etter tilsyn i 2018 viste Finanstilsynet særlig til en mindre underportefølje med lav gjennomsnittlig rentegaranti og betydelig samlet bufferkapital da Finanstilsynet vurderte at dette var et godt eksempel for å forstå hvordan foretaket vektla kundeperspektivet. Underporteføljens strategiske sammensetning bestod i 2018 av 90,5 prosent rentepapirer til amortisert kost, 3,8

prosent pengemarked og 5,8 prosent høyrentepapirer. Finanstilsynet registrerer at den strategiske aktivasammensetningen var tilnærmet lik for 2023, men at aksjeandelen var økt fra 0 til 3 prosent. Den strategiske aksjeandelen for porteføljen er for 2024 økt til 5 prosent. Finanstilsynet stilte i 2018 spørsmål ved om innretningen på kapitalforvaltningen for denne delporteføljen var rimelig gitt nivået på kundebufferne. Foretaket viste i sitt svar til at underporteføljen bestod av 90 prosent enkepensjoner med en gjennomsnittlig alder i 2018 på 62 år og derfor at en ikke ubetydelig andel av porteføljen snart ville være under utbetaling. Foretaket vurderte derfor at forvaltningen av porteføljen på det tidspunktet ivaretok kundenes interesser. Finanstilsynet merket seg imidlertid fra mottatt dokumentasjon at foretaket overfor innskuddspensjonskundene ved utbetaling av pensjon anbefaler pensjonsprofiler med blant annet strategisk aksjevekt 20 prosent.

Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om styrets kommentarer og ba videre styret redegjøre for hvordan foretaket tilpasser seg innføringen av bufferfond.

Finanstilsynet oppfatter styrets svar slik at styret vurderer at bokført avkastning for de ulike fripoliseporteføljene har vært god sett i forhold til 10 års swaprente og gitt begrensningene som fulgte av tidligere regler for bruk av tilleggsavsetninger, og at avkastningen har kommet kundene til gode ved at det er bygget kundebufferne. Styret viser videre til at foretaket ifølge rapporten "Kundenes fripoliseregnskap 2022" fra Pensjonistforbundet, er blant de foretak som har økt pensjonsgrunnlaget mest. Styret opplyser at porteføljene historisk og per i dag har en betydelig andel i lån og fordringer, men at flere av delporteføljene også har en relativt stor andel i eiendom, og historisk har hatt høyrenteobligasjoner som har økt forventet avkastning og volatilitet i en periode med historisk lavt rentenivå. Styret er av den oppfatning at forvaltningen har kommet kundene til gode i en periode med historisk lavt rentenivå, samtidig som foretaket har hatt en forsvarlig risikostyring, jf. at foretaket i sin risikostyring ønsker å redusere durasjonsgapet mellom aktiva og passivasiden. Styret mener at kundenes og foretakets interesser er ivaretatt og balansert i dagens investeringsstrategi og i tidligere perioder.

Det følger av styrets svar at innføringen av bufferfond gjør at bruken av bufferne blir mer fleksible enn tidligere, og at det i porteføljer med høye buffere vil være mulig å øke allokeringen til aktivaklasser med høyere forventet avkastning og volatilitet. Styret understreker imidlertid at innføring av bufferfond ikke øker bufferne og at for porteføljer med ingen eller lave buffere vil bufferfondet ikke ha noen betydning for reell risikokapasitet.

Styret opplyser at foretaket per i dag har investert i aksjer i to delporteføljer som en første tilpasning til innføring av bufferfond, og at foretaket i investeringsstrategien for 2025 og framover vil vurdere å øke allokeringen til aktivaklasser med høyere forventet avkastning og volatilitet i flere delporteføljer hensyntatt buffere og foretakets risikoappetitt.

Forsikringsvirksomhetsloven har regler som sier at foretaket har rett til inntil 20 prosent av det overskudd på avkastningsresultatet som er tilordnet kontrakten for fripoliser. Bestemmelsen om overskuddsdeling har til formål å gi pensjonsleverandøren et rimelig vederlag knyttet til fripolisene (herunder rentegarantien) og sikre en fortjeneste. Innføringen av bufferfond har økt foretakenes mulighet for inntekter ved overskuddsdelingen. En situasjon der foretakene har tilpasset seg slik at risikoen for egenkapitalen er nær null, gir grunn til å spørre om dette er i tråd med intensjonen bak regelen om at foretaket har rett til inntil 20 prosent av avkastningsresultatet. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket sikrer kundenes interesser og ber styret revurdere den valgte balansen mellom risiko i kundeporteføljene, sett i forhold til bufferkapitalen, og foretakets risiko, jf. foretakets rett til en andel av avkastningsresultatet. Finanstilsynet mener at dette gjelder for den konkrete porteføljen spesielt, men stiller også spørsmål om dette gjelder generelt.

Kapitalforvaltningsstrategi - Investeringsvalgporteføljen

Rammestruktur mv.

Styret bør fastsette klare rammer og retningslinjer for forvaltningen av pensjonsprofilene.

Finanstilsynet vurderer at det bør etableres rammer for aktiv risiko, dvs. risiko knyttet til at aktivasammensetningen avviker fra sammensetningen i en fastsatt referanseindeks.

Finanstilsynet registrerte at det følger av investeringsstrategien at historisk "tracking error" for pensjonsprofilene beregnes og rapporteres månedlig. Finanstilsynet stilte spørsmål om styret bør fastsette klare rammer for aktiv risiko i pensjonsprofilene.

Styret framhever i sitt svar at styret har fastsatt rammer for vektingen mellom Norge og utlandet og at det er gitt rammer for minimums- og maksimumsgrense for den enkelte region. Finanstilsynet oppfatter videre styrets svar slik at styret ikke vil vurdere ytterligere føringer for aktiv risiko i pensjonsprofilene. Finanstilsynet legger til grunn at styret løpende sikrer at alle vesentlige risikoer er styrt og at sammensetningen av pensjonsprofilene er forsvarlig og i tråd med kundenes interesse. Finanstilsynet legger til grunn at styret fastsetter ytterligere rammer for aktiv risiko i pensjonsprofilene.

Finanstilsynet oppfattet at styret har gitt administrasjonen betydelig handlingsrom knyttet til valutasikring. For pensjonsporteføljer som i utgangspunktet ikke skal valutasikres fulgte det at administrasjonen kunne velge å ha opptil 100 prosent sikring. Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvordan det styrer administrasjonens taktiske handlingsrom. Finanstilsynet ba styret videre redegjøre for hvorfor det er i kundenes interesse at det er etablert et slikt handlingsrom og hvordan kundene er informert om dette.

Det følger av styrets svar at styret vurderer at administrasjonens taktiske handlingsrom er klart definert. Styret opplyser at framover vil rammekontroll for pensjonsporteføljene bli inkludert i månedsrapporten til styret. Styret vurderer at valuta bidrar til aktiv risiko på lik linje som valg mellom markeder, sektorer og forvaltere. Styret påpeker at det etablerte taktiske handlingsrommet er ment å komme kunden til gode ved å gi økt forventet risikojustert avkastning over tid. Styret opplyser at det enkelte medlem eller bedrift ikke blir direkte informert om alle allokeringssendringer som utføres, men at posisjonsdata alltid ligger offentlig tilgjengelig.

Det er fortsatt uklart for Finanstilsynet hvorfor et slikt betydelig taktisk handlingsrom knyttet til valutaeksponering er i kundenes interesse og om kundene i tilstrekkelig grad er gjort kjent med dette handlingsrommet.

3.2.3 Forsikringsområdet

3.2.3.1 Strategi og overordnede retningslinjer

Strategidokumenter mv.

Strategiens innhold

Finanstilsynet forventer at styret gir tydelige rammer for risikoresultat og administrasjonsresultat fordelt på produktkategorier. Finanstilsynet vurderer at rammene ikke bare bør knyttes til fastsatte premier, men at strategien på forsikringsområdet også gir et rammeverk for oppfølging av regnskapsmessige avsetninger. Dette bør ikke bare omfatte avsetning for foretakets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som ved regnskapsårets utgang ikke er meldt til eller ferdigbehandlet i foretaket (IBNR- og RBNS-avsetninger), men også kundefordelt premiereserve (inkludert administrasjonsreserve) for ulike produktkategorier.

Det følger av styrets svar at foretaket i 2024 har revidert rammene som har medført at det rapporteres på flere parametere enn tidligere. Finanstilsynet registrerer at dette har sammenheng med at foretaket ser at det er behov for å overvåke spesielt uførerisiko tettere, som en følge av en økning i meldte skader de to siste årene. Det er videre etablert en kvartalsvis rapportering av reservebevegelser og risikoresultat på de ulike produktene, og ytterligere endringer er planlagt i løpet av 2024. Finanstilsynet tar til etterretning at styret vurderer at endringene vil innebære en helhetlig oppfølging av forsikringsrisiko.

I foretakets retningslinjer for regnskapsmessige avsetninger beskrives en metode der regnskapsmessige avsetninger (IBNR og RBNS) beregnes basert på "forventet skadeprosent" og sammenlignes med beregnede avsetninger (IBNR og RBNS). De beregnede avsetningene baseres på "anerkjente aktuarielle metoder". Retningslinjen fastsetter rammer for avvik mellom regnskapsmessige avsetninger og beregnede avsetninger, hvor de regnskapsmessige avsetningene må økes over en fastsatt periode dersom avviket blir større enn fastsatte rammer. Finanstilsynet stilte i foreløpig rapport spørsmål ved om en slik fastsettelse av regnskapsmessig avsetning følger forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser for beregning av premiereserve, jf. livsforsikringsforskriften § 5-3.

Styret viser i sitt svar til at i praksis har foretaket styrket regnskapsmessige avsetninger umiddelbart dersom disse er lavere enn beste estimat. Styret opplyser at retningslinjene er endret slik at de gjenspeiler faktisk praksis. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket beregner premiereserven for foretakets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som ved regnskapsårets utgang ikke er meldt til eller ferdigbehandlet i foretaket etter livsforsikringsforskriften § 5-3.

3.2.3.2 Øvrige forhold tilknyttet forsikringsområdet

Pristariffer mv.

Fra rutine for innmelding av saker til Risikokomiteé for Næringsliv registrerte Finanstilsynet at forsikringstegning (underwriting) defineres som "prosessen med å fastsette en risikopris som avviker fra tariff." Finanstilsynet registrerte videre at risikokomiteéen etter nærmere retningslinjer kan fastsette en annen pris enn det underwriting har kommet fram til. Finanstilsynet forsto dette som at foretaket gjennomfører særskilt vurdering av risikopris for enkelte kunder som avviker fra risikoprisen som følger av pristariffen.

Regelverket for utforming av pristariffer innebærer blant annet at foretaket skal sørge for at premier vil stå i rimelig forhold til den risiko som overtas og de tjenester som ytes, og det er krav om at det ikke vil skje urimelig forskjellsbehandling mellom produkter, produktkombinasjoner eller kundegrupper. Finanstilsynet legger til grunn at livsforsikringsforetakene følger sine pristariffer ved prisfastsettelse. Konkrete forskjeller i risiko knyttet til person kan vektlegges ved prissetting, men formålet bak regelverket vil ikke oppnås dersom pristariffene baseres på et spillerom for foretakene i prissettingen hvor forhandling med kunden blir endelig avgjørende for beregningen av premien. Foretaket skal fastsette sine priser basert på objektive kriterier, og uten noen form for forhandlinger utenfor pristariffens rammer.

Finanstilsynet vil på generelt grunnlag påpeke at prisfastsettelse etter særskilt vurdering kun skal skje unntaksvis. Det skal foreligge objektive kriterier for når slike særskilte vurderinger skal legges til grunn. Finanstilsynet vil videre påpeke at kravene til en pristariff og kravet til å følge pristariffen like fullt gjelder ved prisfastsettelse etter særskilt vurdering. Det betyr blant annet at prisfastsettelsen skal baseres på et på forhånd definert formelverk for beregning av risiko knyttet til person som sikrer at premiene vil stå i rimelig forhold til den risiko som overtas og at det ikke skjer urimelig forskjellsbehandling mellom kundegrupper. Finanstilsynet ba i foreløpig rapport om styrets vurdering av metodene foretaket benytter ved særskilt vurdering av risikopris.

Styret understreker i sitt svar at alle risikopriser fastsettes etter samme formelverk og at foretaket ikke avviker tariffen som er meldt til Finanstilsynet. Styret viser til at tariffen består av en grunnpris som justeres ved hjelp av ulike farefaktorer. Standard farefaktor bestemmes av bedriftens [redacted]. Ifølge styret er det i definerte tilfeller mulig å avvike standard farefaktor.

Styret opplyser at det for bedrifter over en viss størrelse er utviklet en scoringmodell som hensyntar flere kriterier enn bare [redacted] for bedriften. Finanstilsynet oppfatter at scoringmodellen i utgangspunktet har objektive kriterier.

Styret viser til at det er utarbeidet en ny instruks for underwriting og fastsettelse av risikopris som presiserer ytterligere hvilke rammer som gjelder for å avvike fra standard fareklasse. I instruksen framkommer det at underwriter har anledning til å avvike fra pris i scoringmodellen, dersom dette baseres på objektive kriterier. Kriteriene omfatter blant annet "[e]rfaringer fra andre dekningskunder har i Gjensidige" og "[a]ndre relevante forhold som påvirker prisen for avtalen". Det er uklart for Finanstilsynet hva som ligger i slike kriterier, og hvordan foretaket sikrer at slike kriterier er objektive. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket fastsetter sine priser basert på objektive kriterier, og uten noen form for forhandlinger utenfor pristariffens rammer.

Rutinen viser videre til at det er anledning til å melde inn saker til risikokomiteéen for særskilt vurdering, og at også her skal prisen baseres på objektive kriterier. Finanstilsynet viser til omtalen om særskilt vurdering og objektive kriterier over. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket fastsetter sine priser basert på objektive kriterier, og uten noen form for forhandlinger utenfor pristariffens rammer.

Styrket premiereserve for individuelle uførepensjoner

Gjensidige Pensjonsforsikring meldte i brev 7. juli 2023 om ny reaktiveringstariff for individuelle uførepensjoner. Finanstilsynet forsto av brevet at ny reaktiveringstariff medførte en økning i premiereserve for individuelle uførepensjoner under utbetaling. Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvordan foretaket sikrer at IBNR-avsetningene etter dette er tilstrekkelig.

Styret redegjør i sitt svar for hvordan IBNR-avsetningene beregnes for individuell uførepensjon og uførepensjon for barn. Finanstilsynet registrerer at en ny vurdering ved årsslutt 2023 har medført at foretaket har økt IBNR-avsetningene på uførepensjonsproduktet for barn ytterligere. Finanstilsynet legger til grunn at avsetningene reflekterer forutsetningene om reaktivering i den nye reaktiveringstariffen.

Administrasjonsreserve for fripoliser

Finanstilsynet registrerte at administrasjonsresultatet for fripoliser gjennomgående har vært negativt. Finanstilsynet stilte spørsmål ved om fripolisenes administrasjonsreserve er tilstrekkelig til å dekke faktiske kostnader for forvaltning og administrasjon av fripolisene.

Styret viser i sitt svar til at premiereserven for fripoliser siden 2021 har vært avtagende da stadig flere fripoliser nå er under utbetaling, og at reglene om forkorting av utbetalingstid på fripolisene medfører lavere kostnader til administrasjon av fripolisene fordi bestanden reduseres raskere enn tidligere antatt. Styret viser videre til at i produktregnskapet viser administrasjonsresultatet for fripoliser en positiv utvikling. Styret opplyser at dette skyldes reduserte kostnader for denne bestanden, og at foretaket er i prosess for å redusere kostnadene ytterligere. Styret påpeker at i Solvens II-beregningene er det tatt høyde for at fripolisene vil få et negativt administrasjonsresultat, og at foretaket har kapital til å dekke dette. Finanstilsynet legger til grunn at foretaket gjennomfører tiltak for å styrke administrasjonsresultatene slik at disse ikke forblir negative.

Forvaltningskostnader knyttet til innskuddspensjonsordninger

For innskuddspensjonsordninger er det fastsatt i forskrift om innskuddspensjonsordninger som skal oppfylle minstekravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon § 5 tredje ledd, at pensjonsleverandørens vederlag for forvaltningen av pensjonskapital omfatter godtgjørelse til fondsforvaltere som blir avregnet mot avkastning ved forvaltning av midler. Det følger også av forskriften at pensjonsleverandøren skal sørge for at avregnede beløp blir tilordnet som avkastning til den pensjonskapital det gjelder. Fra forsikringsteknisk rapport for 2022 registrerte Finanstilsynet at foretaket opplyser om faktisk kostnad knyttet til forvaltning av innskuddspensjonsordningene som sammenlignet med forvaltningskostnad for innskuddspensjon i øvrige foretak er lav.

Styret opplyser i sitt svar at den lave faktiske forvaltningskostnaden for pensjonskapitalen er kostnaden som betales til tjenesteleverandør for de tjenestene som utføres for foretaket. Styret opplyser at det kommer kostnader i tillegg til dette. Finanstilsynet legger til grunn at avregnede beløp blir tilordnet som avkastning til den pensjonskapital det gjelder.

Retningslinjer for fastsettelse av bufferfond (tilleggsavsetninger før 2024)

Fastsettelse av avsetning til eller bruk av bufferfond gjøres i forbindelse med regnskapsavleggelse ved årets slutt. Foretaket kan ved fastsettelsen av årets avsetning til bufferfond, benytte en annen prosentsats for grupper av kontrakter eller avstå fra å benytte overskudd på avkastningsresultatet til avsetninger til bufferfond, begrunnet i kontraktens behov for bufferfond. I vurderingen skal det tas hensyn til nivået på kontraktens beregningsrente, kontraktens eksisterende bufferfond og nivået på eventuelle andre buffere knyttet til eiendeler i kollektivporteføljen, kontraktens gjenstående løpetid og andre relevante forhold. Avsetningene til bufferfond skal innrettes på en måte som ikke fører til urimelig forskjellsbehandling og interessekonflikter mellom kunder og kundegrupper og mellom kunder og foretaket. Foretaket skal ha retningslinjer for fastsettelsen av avsetninger til og bruk av bufferfond. Tilsvarende bestemmelser gjaldt for tilleggsavsetninger før 2024.

Det fulgte av foretakets retningslinjer at all avkastning utover garantert rente skal benyttes til tilleggsavsetninger. Finanstilsynet antar at nivået på tilleggsavsetningene (nå bufferfond) og behovet for nye tilleggsavsetninger er ulikt for ulike kontrakter og ulike kundegrupper.

Finanstilsynet registrerte også at markedsrisikoen i kollektivporteføljen for enkelte kundegrupper er lav, og Finanstilsynet legger til grunn at framtidig forventet markedsrisiko legges til grunn for vurderingene av behovet for bufferfond. Finanstilsynet stilte spørsmål ved om retningslinjene for fastsettelse av tilleggsavsetninger oppfyller kravene til slike retningslinjer slik de følger av livsforskriften.

Styret viser i sitt svar til at retningslinjene for bufferfond er oppdatert og at det er satt nivåer på bufferfond knyttet til den enkelte portefølje ut fra rentegarantien. På bakgrunn av markedsrisikoen i de ulike underporteføljene av kollektivporteføljen, stiller Finanstilsynet fortsatt spørsmål ved om de oppdaterte retningslinjene for porteføljene reflekterer kontraktens behov for bufferfond.

3.2.4 Kundebehandlingsområdet

3.2.4.1 Produktstyring

Krav til produktstyring følger av finansforetaksloven § 16-13. Bestemmelsen fastsetter at forsikringsforetak som produserer forsikringsprodukter for salg til kunder, skal ha en hensiktsmessig prosess for godkjenning av det enkelte forsikringsprodukt og av vesentlige endringer i et eksisterende produkt før det markedsføres eller distribueres til kunder. Reglene er presisert i kommisjonsforordning (EU) 2017/2358, som gjelder som forskrift, jf. finansforetaksforskriften § 16-11.

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at foretaket la opp til å foreta vurdering av både kunderisiko og foretakets risiko i én og samme prosess. Finanstilsynet anså at det i hovedsak var forhold knyttet til foretakets risiko som ble avdekket i denne prosessen. Finanstilsynet registrerer at foretaket vil oppdatere og tydeliggjøre kravene i malverket. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Finanstilsynet viste i foreløpig rapport til at foretakets produktgodkjenningsprosess blant annet innebar at produkttesting ikke var gjennomført før behandling i produktutvalget, men ble forutsatt gjennomført i etterkant. Finanstilsynet kunne ikke se at det var foretatt etterfølgende behandling i produktutvalget. Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at formålet med produktgodkjennings-

prosessen er at dette skal være en forutgående prosess før beslutning om endring eller lansering av produkt tas. Finanstilsynets vurdering var at foretakets produktgodkjenningsprosess var mangelfull.

Det framgår av styrets svar at styret er enig i at foretakets prosess for produkttesting på flere områder kan forbedres. Styret vil påse at kravene i foretakets instruks for produkt- og tjenesteutvikling etterleves, og sikre at det innarbeides rutiner for å teste om produktet eller produktendringen oppfyller behovene til definerte målgrupper. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Finanstilsynets vurdering i foreløpig rapport var at foretaket ikke hadde definert målgruppen for produktet Fondskonto på et tilstrekkelig detaljert nivå, og heller ikke hadde vurdert all relevant risiko for målgruppen. Finanstilsynet kunne ikke se at foretaket hadde gjort noen vurdering av hvorfor kundene var bedre tjent med å spare i et forsikringsbasert investeringsprodukt framfor andre spareprodukter, som for eksempel direkte fondssparing. Finanstilsynet viste også til at det særlig med hensyn til forsikringsbaserte investeringsprodukter kan identifiseres grupper av kunder med behov, egenskaper og mål som forsikringsproduktet normalt ikke er kompatibelt med og som derfor skal frarådes fra å tegne forsikringsproduktet.

Styret skriver i sitt svar at det vil påse at administrasjonen ytterligere detaljerer målgruppen for Fondskonto, herunder hvilke grupper som produktet ikke passer for og som derfor bør frarådes å kjøpe produktet. Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

Finanstilsynet legger til grunn at varslede endringer knyttet til produktstyring er gjennomført innen utgangen av første kvartal 2025.

3.2.4.2 Investeringsrådgivning

Salg av forsikringsbaserte investeringsprodukter

Ifølge forsikringsavtaleloven § 1B-2 andre ledd skal tilbud om forsikringsbaserte investeringsprodukter alltid bygge på en personlig anbefaling til kunden. Bestemmelsens første ledd stiller krav om at distributøren må innhente nødvendige opplysninger om kundens finansielle situasjon, investeringsmål, herunder risikotoleranse og evne til å bære tap. Undersøkelsene skal sette distributøren i stand til å anbefale et forsikringsbasert investeringsprodukt som egner seg for kunden.

Det følger av forsikringsavtaleloven § 1B-1 at når kunden gis en personlig anbefaling, skal distributøren gi kunden et skriftlig dokument som forklarer på hvilken måte det anbefalte produktet best oppfyller kundens ønsker og behov. Videre stiller forsikringsavtaleforskriften § 8 første ledd krav om at det skriftlige dokumentet skal angi hvordan anbefalingen svarer til kundens preferanser, mål og andre egenskaper.

Finanstilsynet vurderte i foreløpig rapport at gjennomgåtte investeringsanbefalinger var mangelfulle. Anbefalingene manglet blant annet begrunnelse, det var ikke samsvar mellom kundens spareperiode og framstilt utbetalingsprognose, det framgikk ikke klart at anbefalingen knyttet seg til et forsikringsbasert investeringsprodukt og ikke direkte investering i fond, og kundens investeringsmål framgikk ikke klart av anbefalingen. Finanstilsynet registrerte videre at anbefalingen tok utgangspunkt i forhold knyttet til kunden som ikke framkom av dokumentasjonen.

Finanstilsynet skrev i foreløpig rapport at de gjennomgåtte anbefalingene etter Finanstilsynet syn ikke oppfylte kravene om å gi kunden et skriftlig dokument som angir på hvilken måte det anbefalte produktet best oppfyller kundens ønsker og behov. Anbefalingene manglet en vurdering av hvorfor foreslåtte investering var best egnet for kunden. For anbefalinger der formålet med investeringen var pensjon, var det ingen informasjon om kundens eksisterende pensjonsavtaler/sparing og heller ingen vurdering av hvilken innvirkning sparing i et forsikringsbasert investeringsprodukt vil ha for kundens forventede pensjon.

Finanstilsynet vurderte i foreløpig rapport at anbefalingen til kunden ved salg av forsikringsbaserte investeringsprodukter ikke tilfredsstiller kravene i forsikringsavtaleloven § 1B-1 og § 1B-2 og innebærer et brudd på kravet til god forretningsskikk i kundebehandlingen, jf. finansforetaksloven §16-1 fjerde ledd, jf. § 13-5 fjerde ledd.

Det følger av styrets svar at det vil påse at det iverksettes endringer i rutiner, systemer og informasjon for å rette opp forhold som Finanstilsynet påpeker i foreløpig rapport. Endringen omfatter forbedring av rutinene for investeringsrådgivning slik at krav til informasjon kunden skal motta og hvilke kriterier som skal legges til grunn for at et produkt er egnet skal tydeliggjøres, og også hvordan fraråding skal skje. For rådgivning der formålet med investeringen er pensjon, vil foretaket oppdatere rådgivningsverktøyet for å vise hvordan den foreslåtte investeringen vil virke inn på kundens samlede pensjon, herunder i sammenheng med blant annet pensjon fra folketrygden og tjenestepensjon. Foretaket vil også sikre at informasjon som ligger til grunn for anbefalingen blir dokumentert og at det informeres tydeligere om egenskaper ved anbefalte produkt. Den skriftlige anbefalingen som sendes til kunden etter rådgivningssamtalen vil også oppdateres i tråd med dette.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning og legger til grunn at varslede endringer er gjennomført innen utgangen av første kvartal 2025.

3.2.4.3 Kommunikasjon

Det følger av forsikringsavtaleloven § 1-5 andre ledd andre setning at alle opplysninger som gis kundene skal være klare og ikke villedende.

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at foretakets nettsider framstilte forsikringsbaserte investeringsprodukter som sparing i fond, og at informasjonen om at produktet er et forsikringsprodukt der investor får en fordring på forsikringsselskapet, kun framkom indirekte.

Finanstilsynet viste også til at foretakets investeringsanbefalinger ikke inneholdt en tydelig beskrivelse av egenskapene til det anbefalte forsikringsbaserte investeringsproduktet.

Finanstilsynet uttalte i foreløpig rapport at tilsynet anser at feil begrepsbruk vil være villedende og i strid med forsikringsavtaleloven § 1-5 andre ledd og krav til god forretningsskikk i kundebehandlingen, jf. finansforetaksloven § 16-1 fjerde ledd, jf. § 13-5 fjerde ledd.

Styret skriver i sitt svar at nettsidene er oppdatert med mer detaljert informasjon om egenskapene ved forsikringsbaserte investeringsprodukter. Det framgår nå også at kunden ikke eier fondsandelene direkte, men har en fordring mot foretaket som er lik verdien av fondsandelene. Styret viser også til sitt svar under punktet om investeringsrådgivning for nærmere informasjon om endringer i foretakets investeringsanbefalinger.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

3.2.4.4 Klagehåndtering

Krav til forsikringsforetaks klagebehandling følger av forsikringsavtaleloven § 22-1. Kravene utfylles av Finanstilsynets rundskriv 4/2019. Foretak skal ha skriftlige klagebehandlingsregler som skal være offentlig tilgjengelige. Videre stilles det krav til selve behandlingen av klagen, herunder kommunikasjon i klagebehandlingen, svartid, opplysning om behandling i klagenemnd og rapportering til Finanstilsynet.

Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at foretaket ikke hadde lagt ut de skriftlige klagebehandlingsreglene på sine nettsider. Finanstilsynet påpekte i foreløpig rapport at det ut fra informasjon fra foretaket under det stedlige tilsynet, foretakets rutiner og nettsidene til foretaket, syntes som om det vil avhenge av rådgivers skjønnsutøvelse om informasjon som framkommer på telefon med kunde blir registrert som kundeklage. Finanstilsynet vurderte at terskelen for at en kundeforholdelse blir betraktet som en klage er lagt for høyt, og at foretakets prosess for håndtering av kundeklager ikke tilfredstilte kravene til klagebehandling.

Styret skriver i sitt svar at foretaket har foretatt endringer i klagerutinene for å fjerne usikkerheten med hensyn til hva som er en klage. Videre opplyser styret at lenke til konsernets klagepolicy, der definisjonen av hva som er en klage framkommer, er lagt ut på foretakets åpne nettsider.

Finanstilsynet tar styrets svar til etterretning.

3.2.5 Tekniske avsetninger og kapitalkrav

3.2.5.1 Validering

Finanstilsynet registrerte at aktuarfunksjonens ansvarsområde også inkluderte oppgaver knyttet til validering av regnskapsmessige avsetninger, herunder også avsetninger beregnet etter IFRS 17. Det var uklart for Finanstilsynet om det er avsatt tilstrekkelige ressurser til at aktuarfunksjonen kan identifisere viktige forutsetninger og foreta en fullstendig validering av modeller, metoder og forutsetninger som benyttes i beregningen av tekniske avsetninger etter Solvens II-regelverket. I rapporten etter stedlig tilsyn i 2018 bemerket Finanstilsynet at aktuarfunksjonens rapport var fokusert på avsetninger knyttet til risikodekninger og andre mer skadeforsikringsrelaterte problemstillinger, og at valideringen bør være mer omfattende på områder som er mer spesifikke og viktige for livsforsikringsforetak, herunder forutsetninger om marginer, modellering av volatilitet (verdi av rentegaranti) og biometriske forutsetninger om levealder mv. Finanstilsynet anså at disse områdene fortsatt vies relativt liten oppmerksomhet i aktuarfunksjonens rapport.

Finanstilsynet forventer at aktuarfunksjonen gjennomfører egne vurderinger som del av sin validering. Etter Finanstilsynets forståelse gjennomførte aktuarfunksjonen egne beregninger av IBNR-avsetninger, hvor aktuarfunksjonen blant annet gjorde uavhengige vurderinger av beregningsmetoder og modeller. Hvilke produktkategorier dette gjelder var imidlertid uklart for Finanstilsynet. Det var også uklart for Finanstilsynet om aktuarfunksjonen har gjennomført egne beregninger for andre deler av de tekniske avsetningene (både garanterte produkter og investeringsvalgprodukter).

Styret viser i sitt svar til at aktuarfunksjonen har gjennomført egne beregninger av IBNR-avsetninger for innskuddsfritak og uførepensjon knyttet til innskuddspensjonen, individuell uførepensjon og uførepensjon for barn. Aktuarfunksjonen har ikke gjennomført beregninger av andre deler av de tekniske avsetningene. Styret viser videre til at aktuarfunksjonen skal bruke betydelig mer ressurser i 2024 på validering av tekniske avsetninger etter Solvens II-regelverket i foretaket. Finanstilsynet legger til grunn at det er avsatt tilstrekkelige ressurser til at aktuarfunksjonen kan identifisere viktige forutsetninger og foreta en fullstendig validering av modeller, metoder og forutsetninger som benyttes i beregningen av tekniske avsetninger etter Solvens II-regelverket.

3.2.5.2 Overordnet om dokumentasjon og datakvalitet

Dokumentasjon

Generelt om dokumentasjonen

Foretaket bør identifisere og framheve de viktigste forutsetningene i beregningen av tekniske avsetninger slik at styret kan ta stilling til dem før de fastsettes og benyttes i beregningene. Gjensidige Pensjonsforsikring hadde framhevet viktige forutsetninger, men hadde kun foretatt en kvalitativ vurdering av effekten av forutsetningene ved å tildele dem høy, middels og lav viktighet. Foretaket bør ha en systematisk metode for å identifisere de viktigste forutsetningene, f.eks. ved bruk av sensitivitetsanalyser og sikre at dette er godt dokumentert. Styret bør ha et forhold til hvor sensitiv nivået på tekniske avsetninger og foretakets solvens er for endringer i sentrale forutsetninger fastsatt av foretaket.

Styret viser til at det gjennomføres flere analyser for å avdekke hvordan solvenskapitaldekningen påvirkes ved endringer. Styret viser for eksempel til at det beregnes kvartalsvis sensitivitetstester for avgang og at det har vært gjennomført beregninger som viser hvordan solvenskapitaldekningen vil utvikle seg ved fall i forvaltningskapital, endring i fortjenestemarginer og avgang. Det følger av styrets svar at det fra 2024 er planlagt en annen prosess i forkant av at forutsetningene presenteres for styret, herunder effektberegninger av nye valgte forutsetninger. Finanstilsynet tar til etterretning at styret anser det som en kontinuerlig prosess å forbedre dokumentasjonen for fastsettelsen av forutsetningene.

3.2.5.3 Forutsetninger

Kontraktens grense for ettårige risikoprodukter

For ettårige risikoprodukter forutsetter foretaket at 12 måneders premie er innenfor kontraktens grense, uavhengig av om kontrakten har kortere tid til forfall. Etter Finanstilsynets vurdering er

dette i strid med reglene om kontraktens grense, og kan bidra til å overvurdere framtidig fortjeneste og undervurdere nivået på tekniske avsetninger. Finanstilsynet vil påpeke at ved kort kontraktsgrense skal de tekniske avsetningene være basert på perioden til framtidig dato hvor foretaket har anledning til å endre premien som skal betales.

Finanstilsynet ba styret redegjøres for bakgrunnen for forutsetningene om kontraktens grense og hvilke endringer som vurderes. Styret viser til at dette har vært en forenklet tilnærming som samlet per 31. desember 2023 ikke har undervurdert nivået på forsikringstekniske avsetninger. Finanstilsynet tar til etterretning at det planlegges endring i beregningene som tar hensyn til kortere kontraktgrense enn 12 måneder.

Forutsetninger for barneforsikring

Etter Finanstilsynets forståelse var IBNR-avsetning for uførepensjon knyttet til barneforsikring basert på opptjent premie, selv om de regnskapsmessige resultatene for produktet har vært svake. Finanstilsynet ba styret redegjøre for hvordan det sikrer at de forsikringstekniske avsetningene beregnes på en forsiktig, pålitelig og objektiv måte.

Styret viser til at det har vært få skader på barneforsikring, og dermed lite data til å analysere skadefrekvens. For uførepensjon viser styret til at det ikke er mulig å melde skade før forsikrede har passert 18 år, og at først i de senere årene har den delen av bestanden som kan melde skade vært stor nok til at foretaket kan observere signifikante resultater. I tilsvaret opplyses det at det nå er gjennomført en analyse av meldte skader i forhold til antagelser i tariffen. Denne analysen viste en markant økning i meldte tilfeller de siste årene. På bakgrunn av dette opplyser styret at IBNR-avsetningene på produktet ble økt betydelig ved årsslutt 2023. Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket i løpet av 2024 vil se videre på metodikken for å forbedre beregningen av beste estimat, og at foretaket følger opp observert skadefrekvens i forhold til pristariffen og rapporterer dette jevnlig til styret.

Det var uklart for Finanstilsynet hvordan foretaket innarbeider mulig reaktivering for uførepensjon knyttet til barneforsikring. Etter Finanstilsynets vurdering bør foretaket innarbeide ulike forutsetninger for reaktivering for rettighetshavere som blir uføre før de kommer ut i arbeidslivet sammenlignet med rettighetshavere som har blitt uføre i perioden de har vært del av arbeidslivet.

Styret viser til sine vurderinger knyttet til reaktivering av uførepensjon tilknyttet barneforsikring omtalt under avsnitt 3.2.3.2. Styret opplyser videre at det har vært relativt få meldte uføretilfeller på barneforsikring til nå. Av samme grunn er det få observasjoner knyttet til reaktivering, og de som har fått innvilget uførepensjon i dette produktet har ofte en skadedato som ligger såpass langt tilbake i tid at det antas ingen reaktivering i avsetningene. Finanstilsynet gjentar at det bør innarbeides ulike forutsetninger for reaktivering de første årene etter inntrådte uførhet i barneforsikringsproduktet sammenlignet med uføreprodukter som forutsetter yrkesdeltagelse.

Forutsetninger om fortjenestemargin knyttet til innskuddspensjon

Administrasjonsutgifter knyttet til innskuddspensjon var i 2022-beregningene opplyst å utgjøre [redacted] prosent av kapitalen første år og deretter avta til [redacted] prosent av kapitalen fram til år 20. Tilsvarende var administrasjonsutgifter knyttet til pensjonskapitalbevis i 2022-beregningene opplyst å utgjøre [redacted] prosent av kapitalen første år og deretter avta til [redacted] prosent av kapitalen fram til år 20. Finanstilsynet vurderte at reduksjonen i administrasjonsutgifter fra første til andre år er stor. Finanstilsynet ba styret redegjøre for forutsetningene om administrasjonsutgifter knyttet til innskuddspensjon og pensjonskapitalbevis.

Styret opplyser at foretaket endret prinsipp for fastsettelse av administrasjonsutgifter fra og med årsslutt 2023. Etter nytt prinsipp er kostnader som er nødvendig for å betjene dagens bestand fordelt per produkt, hvor kostnader som dekker nysalg og distribusjon anses som ikke nødvendige for å betjene dagens bestand. Finanstilsynet tar til etterretning at overgangen til nytt prinsipp for fastsettelse av administrasjonsutgifter resulterte i økte innregnede kostnader og dermed lavere framtidig fortjeneste.

Forutsetninger om fortjenestemargin knyttet til fripoliser

Finanstilsynet gjennomførte en nivåundersøkelse av tekniske avsetninger i livsforsikringsforetakene per 31. desember 2021. I undersøkelsen viste foretaket til negativ fortjenestemargin for administrasjon og forvaltning av fripoliser, men basert på årlige administrasjonsresultat for fripoliser ville Finanstilsynet forvente at fortjenestemarginen skulle vært enda mer negativ.

Styret viser til at forutsetningene ble oppdatert til beregningene ved årsslutt 2023 slik at fortjenestemarginen er redusert. Finanstilsynet tar styrets kommentarer til etterretning.

3.2.5.4 Modellering av økonomiske scenarier

Forenklet inndeling i modellpunkter

Framtidige resultater modelleres basert på en inndeling av porteføljen i ulike modellpunkter, som på tidspunktet for tilsynet ble inndelt etter nivået på tilleggsavsetninger. På dette tidspunktet var det ikke innført inndeling etter nivået på rentegaranti, men det ble opplyst at dette skulle endres i løpet av kort tid. Finanstilsynet ba styret kort redegjøre for status for endringer i inndelingen i modellpunkter, herunder hvordan inndelingen reflekterer ulike nivåer på bufferfondet.

Finanstilsynet tar til etterretning at modellpunkter fra årsslutt 2023 er inndelt etter nivået på bufferfond og rentegaranti.

Beregningene av tekniske avsetninger var delt i tre porteføljer (fripoliseporteføljen, øvrig kollektivportefølje og investeringsvalgporteføljen). Kollektivporteføljen består av seks underporteføljer for fripoliser og to underporteføljer for øvrig kollektivportefølje. Etter Finanstilsynets forståelse var det på tidspunktet for tilsynet ikke tatt høyde for at de ulike underporteføljene har ulik aktivasammensetning som vil resultere i ulik framtidig avkastning. Finanstilsynet fikk imidlertid inntrykk av at dette vil kunne hensyntas i en ny modell som er under utvikling.

Styret opplyser at beregningene av tekniske avsetninger tar hensyn til at kollektivporteføljen er delt i to, fripoliseporteføljen og øvrig kollektivportefølje, og mener at ulik aktivasammensetning i disse porteføljene reflekteres i beregningene. Styret viser videre til at det er gjort endringer i aktivasammensetningen som reduserer forskjellene mellom underporteføljene. Finanstilsynet tar til etterretning at det er tatt i bruk et nytt verktøy for å beregne tekniske avsetninger som kan ta hensyn til underporteføljer med ulik aktivasammensetning og at arbeidet med å implementere løsningen knyttet til underporteføljer pågår.

Modellering av obligasjoner som vurderes til amortisert kost

Rentebærende investeringer som vurderes til amortisert kost utgjør en svært høy andel av kollektivporteføljen. Disse investeringene modelleres uten volatilitet, slik at risikoen for faktiske kredittap ikke fanges opp av modellen. Dette kan dermed undervurdere nivået på tekniske avsetninger. Finanstilsynet ba om styrets vurdering av i hvilken grad forutsetningen overvurderer foretakets solvens, og hvordan foretaket planlegger å innrette seg for å inkludere denne risikoen.

Styret viser til at i verdsettelsen av forpliktelser som inkluderer framtidige overskuddstildelinger, modelleres investeringene til amortisert kost med volatilitet som tar hensyn til renteendringer, men ikke kredittisiko. Styret anser renterisiko å være en vesentlig risiko i motsetning til risiko for kredittap, og dette baserer seg på egen historikk og foretakets portefølje av renteinvesteringer. Etter Finanstilsynets forståelse betyr dette at renterisikoen i beregningene reflekteres gjennom beregnet rentenivå når papirene utløper og midlene reinvesteres i rentebærende papirer.

Styret mener at volatiliteten i renteinvesteringene i tilstrekkelig grad tar hensyn til risikoen i dagens portefølje. Styret opplyser at hvis det blir en vesentlig økning i kredittisikoen framover, vil det bli vurdert om volatiliteten i renteinvesteringene også skal inkludere mislighold.

Styret har i sitt svar ikke tallfestet solvenseffekten av forenklingene det vises til. Finanstilsynet ber om å motta en vurdering av solvenseffekten av forenklingene innen utgangen av mars 2025. Forenklinger som systematisk undervurderer nivået på tekniske avsetninger, kan etter Finanstilsynets vurdering ikke benyttes. Finanstilsynet forutsetter derfor at foretaket gjør en fornyet

vurdering av tilpasninger som innebærer at risikoen knyttet til investeringer til amortisert kost fanges opp på en hensiktsmessig måte i solvensberegningene.

Plan for framtidige ledelsestiltak

Framtidige ledelsestiltak kan kun tas hensyn til i beregningene dersom de anses som realistiske og forankres i en styrevedtatt plan for framtidige ledelsestiltak i henhold til kravene i artikkel 23 i forordning (EU) 2015/35. Handlingsregler som er benyttet i beregningene er beskrevet i årlig styresak om forutsetninger og ledelsesbeslutninger, men de er etter Finanstilsynets vurdering ikke tilstrekkelig dokumentert i henhold til kravene i artikkel 23. Etter Finanstilsynets vurdering bør effekten av de ulike tiltakene kvantifiseres i plan for framtidige ledelsestiltak, slik at det er klart for styret hvor stor effekt de forutsatte ledelsestiltakene har på foretakets beregnede solvens. For de viktigste tiltakene bør det gjengis sensitivitetsanalyser ved bruk av alternative forutsetninger.

Styret viser til den nevnte styresaken i sitt svar. Finanstilsynet tar til etterretning at det ved neste revisjon vil bli lagt fram beregninger som synliggjør effekten av framtidige ledelsestiltak.

Finanstilsynet registrerer også at det skal arbeides videre med dokumentasjon av framtidige ledelsestiltak som synliggjør når tiltaket iverksettes og nødvendige prosesser for å gjennomføre tiltaket.

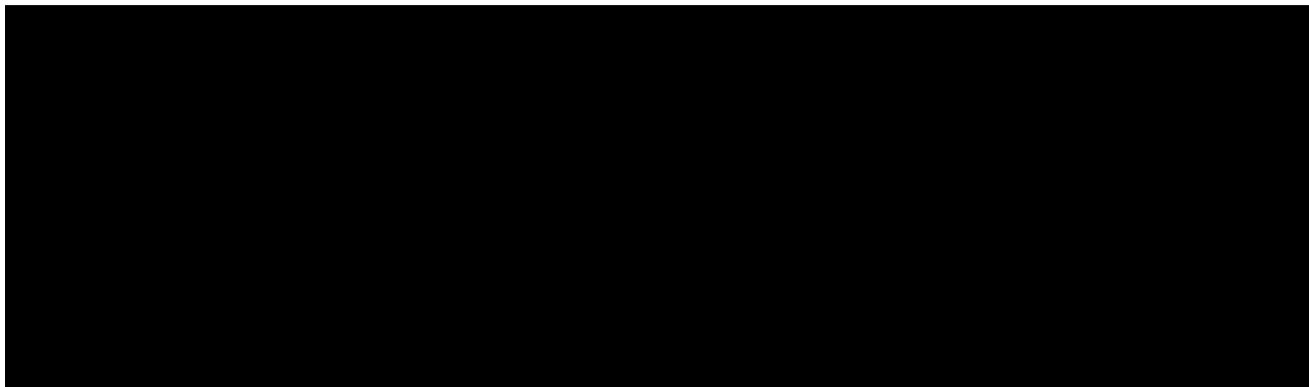
3.2.5.5 Beregning av solvenskapitalkravet

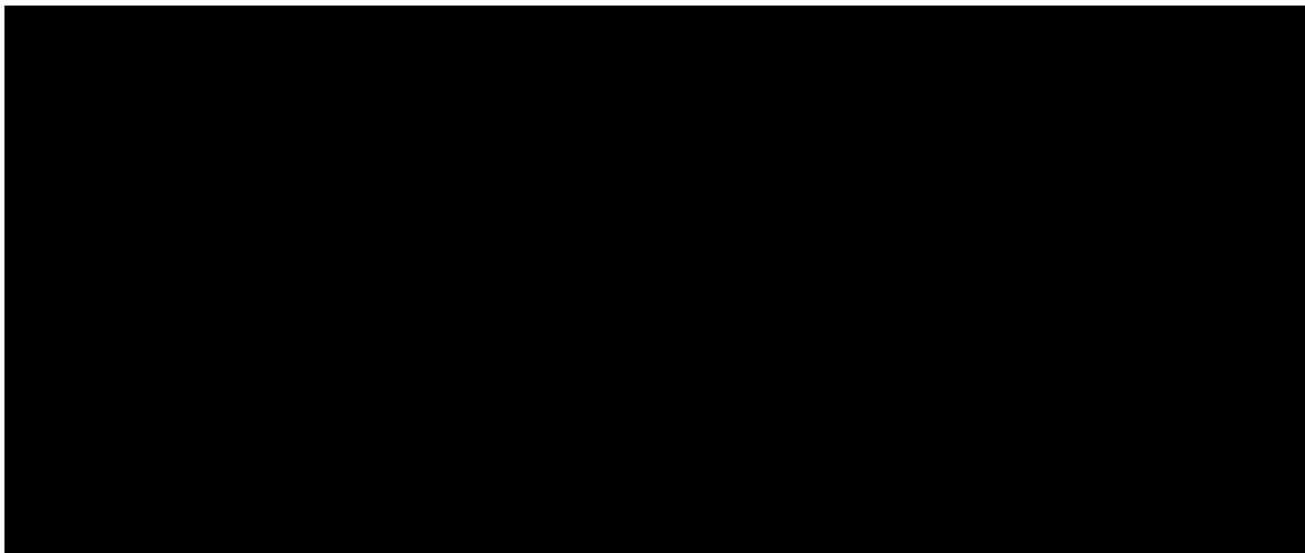
Handlingsregel ved beregning av kostnadsrisiko

I beregningen av kapitalkravet for kostnadsrisiko legger Gjensidige Pensjonsforsikring til grunn en handlingsregel som innebærer at foretaket øker pris på innskuddspensjon, pensjonskapitalbevis og private unit linked-produkter etter fem år. Finanstilsynet forstår det slik at det forutsettes at prisøkningen fullt ut kompenseres for de økte kostnadene etter fem år, uten hensyn til konsekvenser i form av økt avgang. Forutsetningen begrunnes med at lignende prisøkning ikke har vist økt flytting i bestanden.

Finanstilsynet anser at forutsetninger om scenarioavhengige forhold som isolert sett reduserer verdien av forpliktelsen (i dette tilfellet økte premier) ikke kan benyttes uten å ta hensyn til sannsynlige konsekvenser som virker i motsatt retning (i dette tilfellet økt avgang). Det vises også til artikkel 26 i forordning (EU) 2015/35, der det framgår at forutsetninger om kundens adferd, herunder avgang, ikke kan settes uavhengig av de økonomiske forholdene som kan påvirke kundens adferd, herunder følgene av tidligere og framtidige ledelsestiltak. Finanstilsynet ba styret oppgi hvilken effekt den anvendte handlingsregelen har på solvenskapitaldekningen. Styret ble også bedt om å gi en mer detaljert begrunnelse, herunder tallgrunnlag, for vurderingen av sammenhengen mellom prisøkning og flytting.

Styret viser i sitt svar til historisk prisøkning, og at dette har hatt effekt på nysalget, men at det ikke har erfart at flytteraten øker. Etter Finanstilsynets vurdering kan det ikke anses som realistisk at det forutsettes økte priser uten at det samtidig forventes negative konsekvenser i form av økt avgang. Finanstilsynet antar at de manglende forutsetningene om negative konsekvenser illustreres av at ledelsestiltaket har merkbar effekt på solvenskapitaldekningen. Finanstilsynet legger derfor til grunn at foretaket revurderer forutsetningene, i samsvar med artikkel 26 i forordning (EU) 2015/35. Finanstilsynet ber om å motta foretakets nye vurdering innen utgangen av mars 2025.

4 Videre oppfølging

Finanstilsynet ber om å motta kopi av protokollen fra styremøtet hvor Finanstilsynets tilsynsrapport blir behandlet.

Finanstilsynet ber foretaket sende kopi av dette brevet til revisor.

For Finanstilsynet

Linn Therese Jørgensen
seksjonsleder

Runar Elvsborg
senior tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.